

ZONDAG 25.

lezen: Jesaja 40:12-31 zingen: Psalm 147:10
 Psalm 93
 Psalm 41:6,7

Alle psalmen werden in de oude berijming gezongen.

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus!

"Communicatie". Als er één woord is dat in onze dagen vaak gebezigd wordt, dan is het dat wel. "Communicatie". Wat betekent het eigenlijk? Het woord "communis" zit erin, en "communio". Oorspronkelijk is 't een woord voor "gemeenschap"; tegenwoordig wordt het vaak gebruikt in de zin van "kennisgeving", "kennismededeling"; ook wel van "verbinding", lokale en geografische verbinding tussen twee plaatsen. Bijvoorbeeld: "Wegens een gebrek bij Woerden, of een ongeluk, was er een paar uur lang geen spoorweg-communicatie tussen Utrecht en Gouda." "Communicatie" betekent dus "gemeenschap", "verkeer", en zó, vaak: "kennisgeving", "berichtgeving". Op welke manieren kan nu die kennisgevende communicatie zoal plaatsvinden? Op verscheidene manieren. Net zoveel als we zintuigen hebben: gehoor, smaak, gevoel. Maar bovenaan staan toch wel de auditieve en de visuele communicatie. De auditieve, dat wil zeggen: door middel van het gesproken en gehoorde woord, en de visuele, dat wil zeggen: door middel van het vertoonde en aanschouwde beeld. Denk bij dat laatste maar aan de televisie. Wat heeft die televisie toch in korte tijd een grote plaats veroverd! Geen wonder! Kinderen doen het al graag: plaatjes kijken. Maar stel u voor, dat die televisie u alleen maar beelden zou laten zien, zonder gesproken commentaar, ook zonder schrift en cijfers, want dat zijn immers verkapte woorden? Zet het geluid maar eens af, en denk ook geschreven woorden en cijfers even geheel weg, dan hield u uitsluitend beelden over, en dan kreeg u alleen maar pantomime te zien. Dat kan voor een keer wel aardig zijn, maar op den duur bevredigt dat toch niet. 't Zou slechts problemen en misverstanden scheppen. Dat alles voorkomt men door begeleiding met het wóórd, hetzij gesproken en gehoord, hetzij geschreven en gelezen, maar dat komt op 't zelfde neer. We zÿjn en we blijven mensen, en ondervinden allemaal de onmisbaarheid van het woord, het gesproken wóórd. Vast staat boven alles de superioriteit van het woord. Kinderen komen wel graag naar u toe met een plaatje, dat wel, maar dan hópen ze op een verhaaltje erbij. Kinderen zijn immers ménsen?!

Toen God in het begin van de wereld Adam en Eva schiep, heeft Hij ze zó geschapen, dat Hij met hen communiceren kon, verkeren kon, door middel van het woord, het gesproken woord. God wandelde in de hof, en sprak met hen. Van zo'n omgang tussen God en dieren en planten leest u nooit. Die waren daarop niet aangelegd, de mens wel! En toen God na de inbraak van satan en zonde overging tot Zijn grote herstelarbeid, maakte Hij onmiddellijk wéér gebruik van hetzelfde communicatiemiddel: de spraak, het woord. God blééf de mensen aanspreken, sprak ze aan. Kwam tot hen met het woord, aanstonds! En eeuwenlang heeft God dat volgehouden, zó intens, dat daarover Bijbelboeken volgeschreven zijn, opdat daardoor het eens door God gespróken woord voor het latere mensdom bewaard zou blijven; voor héél het mensdom! Want die ver-smalling van Gods auditorium -"auditorium" is dus de krÍng van hoorders- die verenging van Gods auditorium tot één bepaald volk, die dateert pas vanaf de tijd van de Patriarchen; breed gezegd: Horeb. Toen heeft God inderdaad Zijn spreken alleen maar laten uitgaan tot één volk, tot Israël, da's waar; tot dat uitverkoren Israël. We werden er zoëven nog bij bepaald door Psalm 147. Daar staat dan toch maar -onberijmd-: "Hij heeft Jacob Zijn woorden bekend gemaakt, Israël Zijn inzettingen en Z'n verordeningen. Aldus heeft Hij aan geen enkel volk gedaan, en Zijn verordeningen kennen zij niet!" Maar die periode van ver-smalling, die "bottleneck" in de heilsgeschiedenis, die verenging van Gods auditorium, van Gods hoorderskring, is toch maar tijdelijk geweest, van voorbijgaande aard.

Dat ziet u nu duidelijk aan Pinksteren. Door het talenwonder van Pinksteren heeft de Geest van God onomwonden getoond dat Hij weer terug wilde naar de oude toestand; naar de tijd van het brééd

auditorium, naar de tijd waarbij er van één apart aangesproken volk nog geen sprake was! Door het talenwonder van Pinksteren heeft de Heilige Geest duidelijk gezegd: "Ik wil weer de héle mensheid aanspreken", en dat is dan ook gebeurd, naar Christus' bevel: "Gaat dan heen, onderwijst àlle volkeren..." Alle, jawel, maar hoort u 't goed? "Onderwíjst!" Hoort u daarin de klank van het wóórd?

En toen zijn ze er op uitgegaan, de apostelen, en ze hebben dat bevel van Christus, op aandrang van de Heilige Geest, gehoorzaamd. Hoe? Hoe hebben ze dat gedaan? Wel, gewoon, met hun mond! Ze hebben ook wel geschreven: brieven etcetera, maar dat is pas later gevolgd, en dan was dat nog betrekkelijk hetzelfde, zoals ik daareven al zei: "schrift" is slechts vastgelegd wóórd!

Ja, dat is een heel bijzondere tijd geweest, die tijd van de apostelen, een tijd die daarna nóóit meer is teruggekeerd. Dat heeft men zich wel eens ingebeeld; de paus verbeeldt zich vandaag nóg dat hij apostel is, maar dat idee is gewoonweg een beetje dom! Ja, 't komt onder protestanten ook voor, hoor! De Here Jezus is maar één keer geboren, en daarom moeten we geen Kerstnacht houden met kindje-wiegen; en de Here Jezus is maar één keer gestorven, en daarom moeten we op de zogenaamde "goede vrijdag" geen treurig gelaat vertonen! "Pas op, dat je dan niet trouwt, en geen feestjes houdt, en geen fuifjes..."! En daarom moeten we op de zogenaamde "goede vrijdag" niet ten teken van rouw de luiken aanzetten, zoals ik dat in mijn jeugd met mijn eigen ogen gezien heb! En de Here Jezus is maar één keer opgestaan; iets wat we niet ééns in een jàar moeten gedenken, op het zogenaamde Pasen, een jóóds feest! Elke zóndag!! Als 't goed is: elke dàg! En de Here Jezus is maar één keer naar de hemel gevaren, en de Here Jezus heeft maar één keer de Heilige Geest uitgestort: EEN keer! En daarom is het gewoonweg ook weer een beetje dom om in onze tijd aan God de Here, of aan Christus, te vragen "...of Hij asjeblijft Zijn Heilige Geest eens uitstorten wil?"!

Ik geloof niet dat het overbodig is, wanneer ik u daarop maar weer eens voor de zoveelste keer wijs. Want de geestdrijverij zit vandaag weer geducht in de lucht! Dat komt er nu van, wanneer men zich niet laat onderwijzen; ja, echt gewóón ónderwijs! Die apostolische tijd is een zeer bijzondere tijd geweest, die níét meer terugkomt: "hapax": "éénmaal!", zegt dan de brief aan de Hebreëen. Een bijzondere tijd, waarop men niet op een zinnige manier kan bidden: "...of God die nog eens wéér een keer wil laten gebeuren..."! De uitstorting van de Heilige Geest is precies net zo'n éénmalige gebeurtenis geweest als de geboorte van onze Heiland, en als het sterven van onze Heiland, en als de opstanding van onze Heiland. Bidden om uitstorting van de Heilige Geest -ik heb het écht eens gelezen!- is gewoonweg een beetje rààr! Als de Heilige Geest niet was uitgestort, lieve mensen, dan zàten we hier vanavond niet als Gemeente van Jezus Christus bij elkaar!!

Twee grote dingen heeft God na Christus' hemelvaart en Pinksteruitstorting toen voor ons laten gebeuren. Ten eerste heeft de Heilige Geest de Bijbel tot voltooiing gebracht; de Heilige Schrift laten afbouwen: het dàk erop zetten! Want het fundament lag er al van, en de muren stonden er ook: de Thora en de Profeten, maar toen heeft de Heilige Geest er het dak op laten zetten, afbouw gegeven, zó, dat we nu dat Goddelijke Woord als een eenheid bezitten mogen, waarvan niets mag worden afgedaan, en waaraan niets mag worden toegevoegd. Dus alstublieft ook niet aan God vragen of Hij ons er nog een Bijbelboek bij wil geven, of, nou ja, een Bijbelblaadje dan; of een tekst, of, nou ja, een tekstjé dan. Dat hebt u toch vroeger gehoord?: "Ik kreeg een tekstje!" Níét lachen!! Want, ziet u nu de verwantschap tussen zúlke sectarische praat, en het spreken van knàppe heren theológen over een zogenaamde "open Canon"; nee, niet geslóten Canon: "ópen Canon"! Of over een Bijbel "...die op zichzelf, zoals hij daar ligt, nog niet Gods Woord ís, nee, maar dat pas wórdt op dat bepaalde moment, waarop er door die Bijbel bij u van binnen iets geschiedt." Ik moet dan eigenlijk modern spreken en zeggen: " ...er bij u van binnen iets lósgemaakt wordt." Eén pot nat! Die sectarische praatjesmaker, of die ouwe vrouw, én die knappe meneer de theoloog: één pot nat! Nee hoor, de Heilige Geest heeft ons in de eerste plaats een voltóóide Bijbel gegeven, die wij dus maar eerbiedig te eren hebben als Gods Woord; een Bijbel, niet waarín Gods Woord is; niet Gods Woord is ín de Bijbel, nee, maar de Bijbel ís Gods Woord! Dat hebben we nu in de vorige eeuw al als een punt van strijd gehad met de Ethischen, en het doet zich vandaag heel gewoon wéér voor, al staat dat Woord van God dan op schrift gesteld, maar, nogmaals, dat

maakt geen principieel verschil!

En dit is het tweede, wat de Heilige Geest toen gedaan heeft in die uitzonderlijke tijd van Bijbel-afbouw: toen heeft Hij de kerk van tóén ervan overtuigd dat dat Goddelijke Woord de wérelld in moest, naar de vólken toegebracht, toegedrągen worden moest, naar ąlle volken, naar héél de mensheid! Het is vandaar, dat wij heden Christenen zijn! Ik zeg, en ik herzeg: dat wij heden Christenen ZIJN! "Mógen zijn", o jawel, dat moogt u ook zeggen, als u ook maar goed weet dat we 't ZIJN! "Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, dat wij kinderen Gods genaamd worden, EN WE ZIJN HET OOK!!" -Johannes-. ZIJN! Dàt! Dat de Heilige Geest over onze voorouders Zijn Woordbad heeft laten heenspoelen, en ons daardoor schoongemaakt heeft; afgezonderd heeft van de wereld, geheiligd heeft, en daardoor geroepen heeft om dat te zįjn: kinderen van God; Vader-zeggers van God!

Dus wat hebben wij nu maar te doen; wàt hebben wij nu maar te dóén?? Soms bidden of de Heilige Geest astublieft ook eens over Europa wil komen? Ook eens in Nederland? Ook eens in Schiedam wil komen?? Doe niet zo rààr!! Wat dan? Dan soms bidden of wij het Boek van de Heilige Geest, Gods Woord, de Bijbel, de Heilige Schrift asjebliedt ook eens zouden mogen ontvangen? Dat zou even raar zijn! Nee, we moeten niet net doen alsof Gods Geest Zich nog nooit iets aan ons gelegen zou hebben laten liggen. Het is nu eens niet Zįjn beurt, maar wįj zijn aan de beurt! Om wàt te doen? Wel, heel gewoon, dit te doen, wat de Catechismus op een andere plaats noemt: "de Heilige Geest in onze harten laten werken, en alzo de eeuwige Sabbat in dít leven aanvangen." De Heilige Géést in onze harten laten werken!

Maar wat komt daarvan terecht? Wat dóén we daaraan? Wat voor kansen geven we de Heilige Geest? Wat dóén we aan Bijbellezen? Wat dóén we aan bespreking van het gelezene? Wat dóén we aan kerkgaan? Wat dóén we aan bespreking van het gehoorde in de kerk? Wat dóén we aan biddend werkzaam zijn met dat zwaard des Geestes, hetwelk is Gods... Gods Wóórd!?! Hebben wij het niet veel te druk voor al die dingen? Elke dag weer veel te druk, en zaterdagsavonds natuurlijk helemààl veel te druk! En " ...zondagsmorgens moet je toch uitslapen??" En dreigt dààrdoor, door die dúívelse verzoeking, niet het kostelijke zaad van het Goddelijke Woord te worden verstikt door de dorens van de zorgvuldigheden des levens, of door de verleiding van de rijkdom? U weet toch dat dat woorden van de Here Jezus zijn? Uit de gelijkenis van de zaaier? "De zaaier ging uit om te zaaien..."? Nou, dat is een gelijkenis over het Woord, ja, het Wóórd! Wat doe je met mekaar als mensen? Het wóórd gebruiken, en dat doet God nu met ons ook: communicatie!

En dat was dan, gemeente, even een blik in onze "spiegelhistoriael", in ons verleden: "hoe komt dat nu eigenlijk, dat we hier vanavond zitten?" Ja! Zo'n bad in de geschiedenis werkt vaak verfrissend! We leren daardoor, ons eens wat te generen, ons eens wat te schamen! En dan eens dankbaar te wezen! We zijn door Gods voorzienige hand allang en nog eens allång geplaatst op de weg van de Heilige Geest, op de weg des Woords. De vraag is nu maar: "lópen we er op?" Laten we ons nu ook door die Heilige Geest, door Zijn Bijbel, onderwijzen? Laten we ons gezeggen, om door Zijn Woord in ons het geloof in Jezus Christus, de kern, het centrum van de Bijbel, te werken en te sterken? Krijgt de Heilige Geest de kans, of werken we Hem tegen, zodat Stefanus, als hij onder óns optrad, zou zeggen: "Gijlieden wederstaat altijd de Heilige Geest; gelijk uw vaders, alzo ook gij!" Of dat kan: de Heilige Geest wederstaan! Zo was er iemand op de Dordtse Synode, die durfde te spreken over "de onwederstandelijkheid van het werk van de Heilige Geest", en toen was er een ander, die zei: "Da's kwààd Latijn!" Zo! D'r staat toch béter in de Bijbel? Zó gaat God nu met mensen om; niet als met machines, niet als met stokken en blokken! U kunt de Heilige Geest tegenwerken; ga uw hart maar eens goed na of ú dat misschien doet! Neem die vraag nu eens van me mee naar huis, vanavond, en de week in! Geef daar nu eens in stilte antwoord op! "Werk ik de Heilige Geest tegen, met Zijn Goddelijke Woord?" En als ú dat doet, dan heb ík nog het volgende.

Ach, nu zou het best kunnen wezen, dat er onder u waren die alles wat ik tot nog toe gezegd heb, van harte toestemmen en beamen; die er niet aan denken, de Heilige Geest er van te beschuldigen, dat Hij

Zich aan hen nooit iets gelegen heeft laten liggen. En toch... en toch... en tóch zouden ze nààst het majestuéuze Woord van God nog wel graag ook iets anders willen hebben, om daarop te leunen en te steunen, en om zodoende tot meer helderheid en stevigte des geloofs te komen. Ach, gemeente, ik denk dat er geen ziele dokter ter wereld is, die dàt verlangen van u zó goed begrijpt als God, uw hemelse Vader; de Kenner der harten van allen. Want Híj weet, van wat maaksel we zijn, hoe Hij ons geschapen heeft: als mensen; en dientengevolge is het primáíre communicatiemiddel tussen God en ons wel: Zijn heilig Wóórd, dat wel! Daar kan en mag ik heus, héús niets van af doen! Maar... hoeveel voorbeelden uit de Heilige Schrift kennen we niet van gelovigen, aan wie God tegemoet gekomen is door bíj dat vaste Woord van Hem nog iets bij te doen: Abraham, Mozes, Gideon...? De HERE heeft aan Zijn Wóórd wel altijd de primeur gegeven, dat wel, maar Hij heeft het visuéle communicatiemiddel niet versmaad! Geen wijzer Paedagoog dan God, onze Vader! Oud-Israël heeft bíj Gods vaste belofte-Woord een màssa dingen ontvangen, waardoor het allerlei aanschouwelijk onderwijs kreeg, als kleine kindertjes in de klas bij de juffrouw. Aanschouwelijk onderwijs van Gods bedoelingen met hen: altaren en offeranden om te zién! Om dít te zien: "...maar bij U is vergeving!" Daar haakt een hart toch naar? Tabernakel en ark en cherubs lieten dít zien: we gaan naar een prachtige toekomst, waarin God weer paradisaàl onder de mensheid wonen zal! Nu, zo wil God voor u en mij vandaag ook de korte kwintessens van Zijn Woord nog wel aanschouwelijk maken in ons bad des doops, en in onze maaltijd des Heren. Kórt... makkelijk! Heus, want we behoeven niet allemaal geleerden te zijn, ook geen Schriftgeleerden! Denkt u bijvoorbeeld niet dat ík dat ben! Dat kàn toch niet?? Dan had ik toch nooit dominee moeten worden?? Daar hou je toch geen tijd bij over om Schriftgeleerde te zijn?! En daarom troost ík mij -als u daar soms wat aan hebt- ook geregeld maar hiermee: als ik dan de hóófdzaken maar vatten mag! Nu, en die hoofdzaken worden ons door doop en avondmaal kort en goed voor ogen gehouden. De doop: "...maar bij U is vergeving!" En het avondmaal: "Christus heeft Zich gegeven tot Slachtoffer voor ónze zonden, en tot een Spijs en Drank des eeuwigen Levens."

Dat zijn de hoofdzaken; houdt u zich daaraan, da's genoeg! God wil ons onze domheid en onwetendheid best vergeven; niet iedereen heeft ook zoveel tijd! Je moet maar eens moeder zijn van een groot gezin! Neem nu díé twee hoofdzaken! En dan moogt u die beelden -doop en avondmaal- behalve als béélden -visuele dingen- meteen gebruiken als stempels, zégels! Als hulpmiddelen om u niet alleen tegemoet te komen in uw domheid, maar ook in uw zwakheid om te geloven! Zoals God aan niemand minder dan aan Abraham, de vàder aller gelovigen, tegemoet heeft willen komen met een ééd! Nu, en het Latijnse woord daarvoor is "sacramentum"! En we hopen bij de komende zondagen dààr eens goed op te letten, dat God op dezelfde manier ons in onze ongelovigheid, in onze plómpheid om Hem op Zijn Wóórd te vertrouwen, te hulp wil komen met zégels! Doop en avondmaal moet men zien als zégels! In de éérste plaats -dacht ik- als zégels!

Kom! Schamen we ons dus maar niet, voor elkaar niet, en voor God zeker niet! Houden we ons maar niet groter dan we zijn! Zeker, zeker, Gods auditíve communicatiemiddel, Zijn hoorbare Wóórd, dàt had wel voldoende moeten zijn! Maar... "Hij weet wat van Zijn maaksel zij te wachten, hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten, en dat we stóf van jongsaf zijn geweest..." Daarom, tot onze hulp, een visuéel communicatiemiddel erbij, en dat dan tevens garandeert; dat ís onze doop: een stémpel; en dat ís ons avondmaal: een stémpel! Ja! Dat zijn ze -mijns inziens- allereerst! Sacramenten zijn éden! Sacramenten zijn niet alleen zo maar tekeningen; het zijn allereerst: wàartekenen!; het zijn zégels!

Dat hopen we in de komende tijd eens aandachtig na te gaan. En moge dat dan dienen tot versterking van het zwakke; tot bevestiging van het wankele, en zó tot lof en prijs van die goede God en Zaligmaker, Die vanuit Zijn majestéitelijke Hemel Zich -nota bene!- nog gààrne neerbuigt naar óns, mensen, die telkens het vertrouwen opzeggen, en die het ons dan tóch weer telkens gemakkelijk wil maken op de weg des Heils, waarop Hij ons gezet heeft, en waarop Hij ons nog maar steeds vooruitschuiven wil. Want dàt is toch een feit: zó is God met u bezig! Dat wast het water van de zee niet af! De Heilige Geest ís met u bezig; dat is de weg des Heils! Ik zal het nog eens herhalen: de weg van de Géést, de weg van het Wóórd, de weg van de dóóp, en de weg van het avondmaal.

Dàt is de weg; wandelt daar nu op, dan bedroeft u niet: de Heilige Géést, door Welke gij verzegeld
zijt tot de dag der verlossing!

Heus! Hij méént het!

Amen.

Ds. C. Vonk; 30 april 1972